

Broj: 05.03/2-19-3783/25
Sarajevo 27.10.2025. godina

NACRT

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, rješavajući po zahtjevu pravnog lica „Visočica“ d.o.o. Sarajevo, ul. Neumska br. 15, 71210 Ilidža -Sarajevo, za obnovu okolinske dozvole za postojeću farmu za tov pilića, a na osnovu člana 24., 83., 86., 89. i 93. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br. 15/21), člana 4. stav (2) Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", br. 51/21 i 74/22) i čl. 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98, 48/99 i 61/22), d o n o s i

R J E Š E N J E

1. Daje se **OKOLINSKA DOZVOLA** pravnom licu „Visočica“ d.o.o. Sarajevo, za farmu za tov pilića koja se nalazi na zemljištu označenom kao k.č. broj 1009/2 K.O. Duranovići, Općina Hadžići. Ukupni kapacitet farme je 29.000 mjesta za piliće po turnusu.

2. Pogon i postrojenje za koje se izdaje okolinska dozvola

Farma za tov pilića „Visočica“ d.o.o. Sarajevo nalazi se na lokaciji Korča-Tarčin, općina Hadžići. Objekti farme izgrađeni su na zemljištu označenim kao k.č. 1009/2 k.o. Duranovići, Općina Hažići. Lokacija farme okružena je uglavnom poljoprivrednim i šumskim zemljištem, te individualnim stambenim objektima (najbliži stambeni objekat je udaljen cca. 65 m od lokacije). Rijeka Korča udaljena je cca. 60 m od lokacije. Pristup objektima omogućen je sa asfaltiranog lokalnog puta.

Ukupni kapacitet objekta za tov je 29.000 jedinki.

Objekat za tov pilića, spratnosti prizemlje + sprat, se sastoji od prostorije za tov pilića i komandne sobe sa računarskom opremom za automatsko upravljanje farmom.

Objekat je opremljen sljedećim instalacijama: vodovod i kanalizacija, elektroinstalacije i mašinsko-tehnološke instalacije.

Na lokaciji farme se nalazi nadzemni spremnik za UNP (propan-butan), zapremine V= 5000 l, proizvođača COPRIM Altavilla Vicentina. Sistem za grijanje objekta sastoji se od „topova“ sa upuhivanjem toplog zraka (4 kom), snage 100-120 kW, koji za energent koristi UNP (propan-butan). Za alternativni način grijanja, objekat posjeduje kotlovsko postrojenje za sagorijevanje kapaciteta 250 kW koje kao gorivo koristi uglj-drva.

Ventilacija prostora za piliće se ostvaruje pomoću ventilacionih lamela.

Za optimalnu proizvodnju ugrađena je i montirana oprema za napajanje i oprema za hranjenje pilića:

- Zatvoreni sistem (nipple sistemi) - visoki i niski protok;
- Otvoreni sistem (zvonaste i kupolaste pojilice).

Za sistem hranjenja:

- Viseće hranilice;
- Automatski lančani sistem hranjenja.

Pored objekata za uzgoj pilića, farma sadrži i sljedeće objekte:

- Silos za smještaj hrane za piliće (2x12 t);
- Pomoćni objekti – natkriveni prostor za skladištenje drveta i uglja za loženje, slame, pijevine i agregat za proizvodnju električne energije);
- Vodonepropusna septička jama $V= 12 \text{ m}^3$ - AB trokomorna septička jama za prihvata i tretman sanitarno-fekalnih otpadnih voda;
- Vodonepropusna laguna / dubrišna jama $V= 197 \text{ m}^3$ – za prihvata krutog otpada (prostirke i đubriva);
- Vodonepropusni bazen (spremnik) za tehnološku vodu $V= 15 \text{ m}^3$ - AB jama bez preliva za prihvata otpadne vode od pranja objekta;
- Nadzemni spremnik za propan-butan, zapremine $V= 5000 \text{ l}$.

Na osnovu uvjerenja Službe za prostorno uređenje, urbanizam i građenje Općine Hadžići br. 09-19-3-7939/2025 od 05.06.2025. godine, koji se pozivaju na Prostorni plan Kantona Sarajevo za period 2003. do 2023. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 26/06, 4/11 i 22/17) da se zaključiti da se parcela k.č. broj 1009/2 k.o. Duranovići, Općina Hadžići nalazi u obuhvatu vanurbanog područja općine Hadžići, dijelom u zoni „građevinskog zemljišta“ i dijelom u zoni "poljoprivrednog zemljišta". Krug farme je obezbijeđen ogradom. Lokacija je opremljena svom infrastrukturom koja je potrebna za uredan uzgoj pilića.

3. Opis aktivnosti za koje se izdaje dozvola

Proizvodnja je koncipirana kao samostalni privredni objekat za uzgoj tovnih pilića, tehnološki zaokružena sa organizatorom proizvodnje koji obavlja dobavu pilića i stočne hrane, te preuzima utovljene piliće koje odvozi na klanje. Proizvodni proces odvija se na principu podnog držanja pilića unutar peradarnika-farme.

Tehnološki proces u objektu farme obuhvata sve postupke i aktivnosti uobičajene i neophodne za proces uzgoja peradi, odnosno uzgoja i plasmata pilića.

Osnovni tehnološki postupci i aktivnosti na farmi su:

- Dovoza hrane;
- Unos stelje;
- Doprema jednodnevnih pilića;
- Uzgoj pilića;
- Otprema pilića otkuplivaču;
- Odvoz stelje;
- Čišćenje i dezinfekcija objekta;
- Međuturnusna pauza.

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo

Tel: + 387 (0) 33 562-086, Fax: + 387 (0) 33 562-177

Web: <http://mkipgo.ks.gov.ba>,

E-mail: mkipgo@mkipgo.ks.gov.ba

U sklopu planiranog poslovnog objekta, u namjenskoj prostoriji, u optimalnim količinama i najprije temperaturnim uslovima, vrši se prijem i tov pilića. Količine hrane i vode, kao i njihov kvalitet koji se koriste za uzgoj, propisani su od proizvođača. Hrana za uzgoj se skladišti u posebnoj prostoriji pored objekta (silos za hranu) na vodonepropusnoj podlozi-zaribani beton. Na farmi se obavlja uzgoj pilića u turnusima. Turnus traje cca. 35-42 dana, a u toku godine se ostvari 5-6 turnusa, sa pauzama između turnusa cca. do 20 dana. Za tov se koristi više vrsta hrane, zbog potrebnog različitog sadržaja proteina u hrani zavisno o starosti pilića. Uslijed šoka od nestanka električne energije i drugih faktora – bolesti, neizbježno dolazi do uginuća određenog broja pilića. Nakon završetka turnusa i isporuke pilića, farma se čisti prije svega od izmeta, prostirke i ostataka hrane. Nakon uklanjanja ove vrste otpada, prostor se čisti toplom vodom pod pritiskom i obavlja se dezinfekcija. Do nabavljanja novih pilića ostavlja se pauza do cca. 20 dana. Pilići se isporučuju kupcima po ugovorenoj dinamici, a manipulacija utovara/istovara se izvodi ispred predmetnih objekata.

Čišćenje i održavanje ovog objekta se dijeli na:

- Povremeno suho čišćenje i održavanje pomoćnih prostorija;
- Suho čišćenje izmeta-gnojiva nakon završetka turnusa;
- Pranje farme i dezinfekcija nakon završetka turnusa.

Pranje hale se vrši mlazom vode nakon suhog čišćenja hale. Za ovaj proces se utroši oko 1600 litara vode. Ova voda se u konkretnom slučaju ispušta u dubrišnu jamu cjevovodom pored hale kroz otvore u zidu u nivou poda hale.

3. Osnovne i pomoćne sirovine, supstance i energija koje se koriste u postrojenju

Popis sirovina, pomoćnih sirovina i supstanci

Piliće i hranu koja se koristi za njihov uzgoj doprema firma Brovis d.o.o. Visoko. Hrana se skladišti u silosu uz objekat, u skladu sa propisima o higijenskoj bezbjednosti poljoprivrednih proizvoda.

Osnovne sirovine u proizvodnji koje se koriste na farmi:

- Različite vrste hrane, koncentрати (kao kukuruz, pšenica i zob, te proteinska hranila kao sojina sačma, suncokretova sačma, sojin ekstrudat i stočni kvasac, vitaminsko-mineralni suplement);
- Vakcine (preparati za imuniziranje pilića protiv različitih zaraznih bolesti);
- Voda (pitka);
- Sredstva za dezinfekciju (izosan, formalin, kreč, kaustična soda i kalijum permanganat);
- Stelja.

Kao stelja - prostirka koristi se piljevina od drveta, i to u početku tova nešto sitnija, a kasnije krupnija, koja mora biti suha i čista.

Energenti

Od energenata na lokaciji se koristi električna energija za tehnološki proces. Zagrijavanje objekta farme pilića vrši se upuhivanjem toplog zraka putem „topova“ (4 kom), snage 100-120 kW, a koji za energent koristi UNP (propan-butan). Za alternativni način grijanja objekta koristi se kotlovsko postrojenje za sagorijevanje, kapaciteta 250 kW koje kao gorivo koristi ugalj-drva.

POTROŠNJA ENERGIJE			
Resurs	Ukupna potrošnja (kWh/g, t/g, i sl.)	Potrošnja po jedinici proizvoda	Procenat u odnosu na ukupnu potrošnju (%)
Električna energija	50.000 kWh/god	-	-
Propan butan	12.000-13.000 l/god	-	-
Ugalj-drva	5-6 t/god (alternativno)	-	-
Ostalo	-	-	-

Potrošnja vode i odvodnja

Za odvijanje procesa rada na predmetnoj farmi za tov pilića, potrebne količine svježe vode će se obezbjeđivati preko postojećeg javnog vodovodnog sistema kojim upravlja JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići.

U predmetnom objektu voda će se koristiti za:

- potrebe pojenja brojlera,
- potrebe pranja opreme i prostora po završetku turnusa,
- potrebe uposlenika i
- za potrebe hidrantske mrežu.

TROŠAK ZA VODU			
STAVKA	OSNOVA (m ³ /god)	KM/m ³ *	UKUPNO (KM)
UKUPNO	1.600	-	-

4. Izvori emisija postrojenja/uticaj na okoliš

Emisije iz proizvodnog objekta za uzgoj brojlera su slijedeće:

- Emisije u zrak;
- Emisije u vode;
- Emisije u zemljište;
- Buka;
- Čvrsti otpad.

4.1. Emisije u zrak

Tokom eksploatacije objekta, na lokaciji pogona razlikuju se sljedeće emisije u zrak:

- Emisija prašine uslijed dolaska i odlaska vozila za potrebe pogona,
- Emisija neugodnih mirisa čiji intezitet zavisi o procesima mikrobiološke razgradnje organske materije i vremenskim prilikama i
- Emisija iz dimnjaka uslijed rada kotlovnice (uslijed korištenja čvrstog goriva kao alternativnog načina grijanja).

Zagrijavanje objekta vrši se putem upuhivanja toplog zraka „topovima“ instalirane snage 100-120 kW, a koji kao energent koristi UNP (propan-butan). Za alternativni način zagrijavanja objekta objekat posjeduje kotlovnice snage 250 kW, a za energent koristi drvo-ugalj (ali samo u slučaju nestanka osnovnog energenta).

Kao zagađivači zraka javljaju se i otpadni produkti intenzivnih metaboličkih procesa u vidu plinovite faze. Za vrijeme prozračivanja peradarnika dolazi do emisije CO₂ i vodene pare, te prašine i amonijaka. Prašina se sastoji od sitnih čestica, hrane i paperja. Pojava neugodnih mirisa je naročito izražena tokom ljetnog perioda i prilikom čišćenja objekta. Pravilnim održavanjem i redovnim čišćenjem objekta ovaj uticaj se može svesti na najmanju moguću mjeru.

4.2. Emisije u vode

Snabdijevanje vodom će se vršiti iz javne vodovodne mreže kojom upravlja JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići. Na postojećem postrojenju postoje sljedeće otpadne vode:

- tehnološka voda,
- sanitarno-fekalna voda i
- oborinska voda.

Postupak tova pilića odvija se u „suhom“ ciklusu. Otpadne vode koje nastaju od pranja objekta nakon završenog turnusa prikupljaju se sistemom slivnika u objektu i kanalizacione mreže te odvođe do vodonepropusne armirano-betonske osočne jame u sklopu lagune/đubrišne jame, koja zadovoljava potrebne kapacitete i režime pražnjenja iste od strane ovlaštene firme, a prema sklopljenom ugovoru sa ovlaštenim pravnim licem (Rješenje o vodnoj dozvoli, br. UP-1/21-3-40-399-4/24 od 21.10.2024. godine izdato od „Agencije za slivno područje rijeke Save“ Sarajevo).

Sanitarno-fekalne vode iz sanitarnog čvora za uposlenike se prikupljaju zasebnom kanalizacionom mrežom te odvođe u septičku jamu bez ispusta i preliva, kapaciteta V= 12 m³. Pražnjenje i čišćenje septičke jame vrši se putem ovlaštenog pravnog lica, shodno zaključenom ugovoru sa ovlaštenim pravnim licem (Rješenje o vodnoj dozvoli, br. 07-07-21-12815/24 od 28.10.2024. godine izdato od Ministarstva privrede KS).

Do direktnog utjecaja na vode može doći:

- nestručnim i neovlaštenim pražnjenjem sadržaja septičke jame,
- nekontrolisanim istjecanjem sadržaja septičke jame, a tokom prevoza specijalnim vozilom,
- nepravilnom sanitacijom objekta za tov pilića-peradarnika prije uvođenja novog turnusa,
- istjecanjem goriva i motornih ulja iz traktora i ostalih vozila koja se koriste na farmi i
- indirektni utjecaj peradarnika na vode moguć je neadekvatnim korištenjem peradarskog gnoja na obradivim površinama nitratima, odnosno azotom (na šta se mora posebno obratiti pažnja kako ne bi došlo do eventualnog zagađivanja podzemnih voda, a odlaganje i tretman ovog otpadnog materijala je dato u nastavku).

4.3. Emisije u zemljište

Korištenje nastalog kokošijeg gnojiva na nepropisan način može utjecati na prekomjerno onečišćenje tla, posredno podzemnih voda nitratima odnosno azotom. Naime, nitrati su dobro topivi u vodi te prevelike količine nitrata dodanih u tlo ne mogu iskoristiti poljoprivredne kulture, nego se oni ispiru iz tla i na taj način mogu uzrokovati onečišćenje tla i podzemnih voda. Pilići u tovu su podno smješteni na stelji (drvena piljevina i sl), te je glavni otpadni produkt stelja pomiješana sa fecesom (izmetom). Negativan utjecaj se očituje u prisustvu hemijskih spojeva u gnojivu nastalih metabolizmom. Dodatni negativni utjecaj ogleda se u slučaju da se to gnojivo više od 5 godina odlaže na iste poljoprivredne površine, budući da svako tlo ima određeni kapacitet prihvata tog gnojiva. Kako je gnojivo potencijalni nosilac i rezervoar uzročnika raznih oboljenja, ima veliki značaj s

epizotičnog i epidemiološkog stajališta. Stajsko gnojivo, obrađeno stajsko gnojivo i prerađevine od stajskog gnojiva moraju ispunjavati sljedeće uslove:

- mora biti iz područja u kojima nisu na snazi ograničenja zbog prisutnosti newcastleske bolesti ili ptičje gripe,
- toplotno neobrađeno gnojivo od jata peradi koja su cijepljena protiv newcastleske bolesti ne smije se slati u područje koje je dobilo status „područja gdje se ne vrši cijepljenje protiv newcastleske bolesti“ te se njime treba postupati u skladu sa propisom i
- toplotno neobrađeno kokošije gnojivo mora pratiti veterinarska dokumentacija.

Po završetku turnusa ove farme „Visočica“ d.o.o. Sarajevo, slama i feces iz prostorija za tov pilića odlaže se prvo u vlastitu vodonepropusnu lagunu, nakon čega se vrši preuzimanje i odvoz sa imanja od strane OD „Alen“ po ugovoru.

Naime, potrebno je pridržavati se domaćih propisa (Zakon o poljoprivrednom zemljištu - „Službene novine Federacije BiH“, broj 2/98), Pravilnik o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih tvari u zemljištu i metode njihovih ispitivanja („Službene novine Federacije BiH“, broj 72/09) i propisa EU odnosno Evropske direktive EC 91/676/ECC propisuje najveću količinu azota (N) životinjskog porijekla koja se smije upotrebljavati na hektar poljoprivrednog zemljišta i ta količina iznosi 170 kg N/ha godišnje, izuzetno u prve četiri godine je moguće dopustiti i 210 kg N/ha.

4.4. Emisija buke

Prilikom proizvodnje peradi ne nastaje buka koja bi mogla utjecati na povećanje postojeće razine buke. Samo povremeno javljat će se buka od vozila prilikom dopreme pilića i hrane te otpreme pilića i odvoza otpada i gnoja.

Buka koja nastaje tokom rada objekta za tov pilića-peradarnika bit će izazvana:

- dovozom i otpremom pilića,
- radom instalisane opreme (ventilatori i agregat),
- prolaskom vozila pristupnim putem i
- držanjem pilića kao izvora buke u zatvorenom prostoru – peradarniku.

4.5. Stvaranje otpada

Tokom rada pogona farme u najvećoj mjeri nastaju sljedeće vrste otpada:

- Miješani komunalni otpad koji nastaje od strane zaposlenika koji se nalaze na lokaciji farme;
- Komunalni otpad odlaže se u kontejner koji prazni JKP „Komunalac“ Hadžići;
- Đubriva koji nastaje nakon svakog čišćenja objekta i nakon svakog turnusa. Nakon turnusa stelja i đubrivo se uklanja i privremeno odlaže u AB lagunu gdje se može zadržati maksimalno 3 dana prema nalogu Inspekcije, nakon čega se putem Ugovora predaje drugim licima za potrebe poljoprivrednih aktivnosti i đubrenja;
- Ambalažni otpad (papir, karton) spaljuje se u kotlovnici. Plastični ambalažni otpad preuzima JKP „Komunalac“ Hadžići;
- Muljevi koji nastaju na lokaciji septičkih jama, čišćenje obavlja JKP „Komunalac“ Hadžići s kojim je sklopljen ugovor o pražnjenju septičke jame;
- Zna se iskustveno da ukupna količina uginulih pilića se kreće oko 2-4% što je na broj pilića od oko 29.000 po jednom turnusu iznosi oko 580 do 1100 pilića u jednom turnusu; operater je dužan sklopiti ugovor sa ovlaštenim firmom koja ima obavezu preuzimanja uginulih pilića

- i zbrinjavanja animalnog otpada;
- U slučaju uginuća pilića većih razmjera što može biti posljedica zaraznih bolesti, toplotnog udara i sl. potrebno je da nadležna veterinarska služba utvrdi uzrok uginuća i način zbrinjavanja uginulih životinja. Najprihvatljiviji način bio bi spaljivanje u odgovarajućim pećima (pokretne ili stacionirne spalionice) na visokim temperaturama (850 °C), kako je to već praksa u EU;
- Ostale vrste posebnih kategorija minimalnih količina koji nastaje uslijed redovnog održavanja postojeće opreme.

Otpad koji se generira na predmetnoj lokaciji selektira se prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama („Službene novine Federacije BiH“, broj 09/05).

Šifra	Skupina/Naziv otpad	Procijenjene količine otpada na godišnjem nivou
02	Otpad iz poljoprivrede, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lova i ribarstva, pripremanja hrane i prerade	
02 01	Otpad iz poljoprivrede, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lova i ribarstva	
02 01 01	Talozi od ispiranja i čišćenja jama za tehnološke otpadne vode	cca 20 m ³
02 01 02	Otpadna životinjska tkiva	cca 1 t
02 01 06	Životinjske fekalije, urin i gnoj (uključujući pokvarenu slamu), efluenti koji se posebno skupljaju i obrađuju izvan kruga njihovog nastanka	cca 450 t
10	Otpad iz termičkih procesa	
10 01	Otpad iz termoelektrana i ostalih uređaja za spaljivanje (osim 19)	
18	Otpad koji nastaje kod zaštite zdravlja ljudi i životinja i/ili srodnih istraživanja (isključujući otpad iz domaćinstava i restorana koji ne potiče iz neposredne zdravstvene zaštite)	
18 02	Otpad od istraživanja, dijagnosticiranja, liječenja ili prevencije bolesti u životinja	
18 02 02*	Ostali otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije	cca 8 kg
20	Komunalni otpad (otpad iz domaćinstava i slični otpad iz industrijskih i zanatskih pogona i iz ustanova, uključujući odvojeno prikupljene sastojke)	

20 03	Ostali komunalni otpad	
20 03 01	Miješani komunalni otpad	cca 4 m ³
20 03 04	Muljevi iz septičkih jama	cca 72 m ³

7. Okolinska dozvola izdaje se uz slijedeće uslove i poduzete mjere

7.1. Opće mjere

U svrhu kompletne zaštite okoliša od štetnih uticaja djelatnosti koje se obavljaju u postrojenju, operator je obavezan osigurati da pogoni i postrojenje funkcionišu tako što će se ispoštovati sve odredbe iz čl. 84. Zakona o zaštiti okoliša Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 15/21).

7.2. Mjere održavanja i upravljanja radom farme vezane za zaštitu okoliša

Imenovati uposlenika odgovornog za nadzor nad provođenjem obaveza iz okolinske dozvole, mjera i aktivnosti na sprječavanju i kontroli nastanka zagađenja, mjera planiranih za monitoring proizvodnje, nastanka otpada i emisija, te mjera iz Plana upravljanja otpadom.

7.3. Mjere smanjenja emisija u zrak

U cilju što većeg smanjenja emisija u zrak i što efikasnije zaštite zraka potrebno je realizovati sljedeće mjere i aktivnosti u predviđenim rokovima, kako slijedi:

- Održavanje postojećeg ventilacionog sistema u funkcionalnom stanju, te redovno čistiti pogon u cilju minimiziranja emisije neugodnog mirisa - stalna mjera;
- U slučaju kada se kao energent koristi čvrsto gorivo - drvo koje se koristi za produkciju toplotne energije, prilikom skladištenja mora biti zaštićeno od atmosferskih uticaja – stalna mjera; nabavljati ugalj koji ima sadržaj sumpora ispod 20 g/kg ekvivalentnog uglja. Dokaz o zadovoljenju ovog uslova treba biti izdat od strane akreditovane laboratorije za analizu uglja - stalna mjera;
- Redovno održavanje kotlovskog postrojenja - stalna mjera;
- Periodični monitoring emisije dimnih plinova putem ovlaštene institucije - stalna mjera.

7.4. Mjere za sprečavanje/smanjenje nastanka otpada

Upravlјati otpadom u skladu sa Planom upravljanja otpadom, koji se ažurira najmanje jednom u pet godina, a po potrebi i češće. Operator je dužan:

- Osigurati uslove (urediti sabirno mjesto i nabaviti kontejnere) za selektivno sakupljanje otpada po vrsti, u cilju recikliranja i daljeg korištenja upotrebljivog otpada i sigurnog odlaganja nekorisnog otpada;
- Osigurati adekvatno mjesto za odlaganje pepela i šljake iz kotlovnice, u slučaju kada se kao alternativno gorivo koristi čvrsto gorivo;
- Uginule piliće, propisno zapakovane predavati firmi ovlaštenoj za preuzimanje i dalje zbrinjavanje ove vrste otpada, a u skladu sa Odlukom o nusproizvodima životinjskog porijekla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni ishrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11), do momenta predavanja držati u hadnjačama;

- Sklopiti ugovore sa ovlaštenim firmama za preuzimanje i dalje zbrinjavanje svih vrsta nastalog otpada;
- Ugovori o preuzimanju i daljem zbrinjavanju svih vrsta otpada moraju biti sklopljeni samo sa ovlaštenim firmama shodno Pravilniku o uvjetima za prijenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na operatera sistema za prikupljanje otpada ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05);
- Čuvati dokumentaciju o urednom odlaganju svih vrsta otpada.

7.5. Mjere smanjenja negativnog uticaja na vode i tlo

U cilju smanjenja emisija u vodu, predviđene su sljedeće mjere i aktivnosti sa datim rokovima:

- Redovno održavati, prazniti i čistiti septičku jamu od strane ovlaštene firme;
- Vršiti ispitivanje vodonepropusnosti svih sistema za odvodnju, septičkih jama i lagune za odlaganje đubriva svakih pet godina;
- Redovno prazniti i čistiti vodonepropusnu sabirnu jamu bez preljeva od strane firme ovlaštene za tu vrstu djelatnosti, prema posebnom ugovoru;
- Osigurati provođenje svih ostalih uslova propisanih vodnim dozvolama, izdatim od Ministarstva privrede KS i „Agencije za vodno područje rijeke Save“ Sarajevo;
- Izbjegavati rasipanje đubriva u močvarnim površinama, uz vodotoke i vodozaštitnom području; đubrivo se ne smije rasipati u navedenim površinama kako bi se spriječilo njegovo otjecanje u vode ili ekosisteme;
- Osigurati potrebnu površinu za rasipanje đubriva, putem ugovora o preuzimanju;
- Sa određivanjem količine đubriva koje se treba primijeniti treba biti posebno oprezan, jer upotreba većih količina đubriva po hektaru može dovesti do zagađenja površinskih i podzemnih voda nitrata. Potrebno je pridržavati se domaćih propisa (Zakon o poljoprivrednom zemljištu „Službene novine Federacije BiH“, broj 2/98) Pravilnik o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih tvari u zemljištu i metode njihovih ispitivanja („Službene novine Federacije BiH“, broj 72/09) i propisa EU odnosno Evropske direktive EC 91/676/ECC propisuje najveću količinu azota (N) životinjskog porijekla koja se smije upotrebljavati na hektar poljoprivrednog zemljišta i ta količina iznosi 170 kg N/ha godišnje, izuzetno u prve četiri godine je moguće dopustiti i 210 kg N/ha.

7.7. Mjere sprečavanja buke

Vršiti redovno održavanje i tehničku kontrolu opreme – stalna mjera. Prilikom nabavke nove opreme voditi računa da to bude oprema „tihe izvedbe“.

7.8. Mjere u slučaju vanrednih situacija

U slučaju akcidentnih situacija operater pogona i postrojenja je dužan:

- Obezbjediti nesmetan pristup do svih dijelova farme vatrogasnoj tehnici u slučaju spašavanja ljudi i imovine;
- U slučaju iznenadnih onečišćenja voda, sanaciju provoditi putem ovlaštene pravne ili fizičke osobe;
- U slučaju izbijanja zaraznih bolesti pozvati nadležnu veterinarsku službu koja će propisati mjere daljnjeg postupanja ovisno o vrsti i obimu zaraze.

7.9. Mjere nakon zatvaranja pogona

Ukoliko eventualno dođe do obustave i prestanka rada pogona i postrojenja na analiziranoj lokaciji koje posjeduje okolinsku dozvolu, operater je dužan da o tome obavijesti nadležno ministarstvo u pisanoj formi. Operater pogona i postrojenja ili stečajni upravnik obavještava nadležno ministarstvo o pokrenutom stečajnom postupku i mogućnosti provođenja mjera i monitoringa navedenih u okolinskoj dozvoli.

Nakon što nadležno ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uslovi o prestanku rada izdaje rješenje o prestanku važenja okolinske dozvole u skladu sa članom 96. Zakona o zaštiti okoliša, te će u skladu sa zakonom obavijestiti zainteresovanu javnost o donesenom Rješenju.

Sukladno odredbama člana 97. Zakona o zaštiti okoliša, rješenjem o prestanku važenja rješenja o okolinskoj dozvoli utvrđuje se obaveza i nosioc izvršenja mjera sanacije za pogon i postrojenje i lokaciju poslije prestanka aktivnosti, kako bi se izbjegao rizik po okoliš, zdravlje ljudi i materijalna dobra. Operater, odnosno direktor društva je odgovoran za provođenje navedenih mjera u skladu sa zakonskom regulativom.

8. Granične vrijednosti emisija

8.1. Granične vrijednosti parametara za emisije u zrak za postojeća mala postrojenja, u skladu sa Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje ("Službene novine Federacije BiH", br. 3/13 i 92/17), kada se kao energent koristi čvrsto gorivo

PARAMETAR	GRANIČNA VRIJEDNOST EMISIJE (mg/m ³ _n)
Oksidi azota (NO _x)	250
Čvrste čestice	150
Ugljen monoksid (CO)	1000
Dimni broj	≤ 1

8.2. Granične vrijednosti nivoa buke u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke („Službene novine Kantona Sarajevo”, br. 23/16)

Zona	Namjena područja	Najviši dozvoljeni nivo buke		
		Ekvivalentni nivo L _{eq} (dBA)		Vršni nivo L ₁ (dBA)
		Dan	Noć	
VI	Industrijsko, skladišno, servisno i saobraćajno područje bez stanova	70	70	85

8.3. Granične vrijednosti emisije supstanci i parametara kvaliteta za industrijske otpadne vode u skladu sa odredbama Uredbe o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sustave javne kanalizacije („Službene novine FBiH“, br. 26/20, 96/20 i 1/24)

Operater treba obezbijediti da se prikupljanje, tretman i ispuštanje tehnoloških otpadnih voda koje se produkuju u izgrađenim objektima vrši na način kako je to propisano u vodnoj dozvoli broj: UP-1/21-3-40-399-4/24 od 21.10.2024. godine izdato od „Agencije za slivno područje rijeke Save“ Sarajevo.

9. Monitoring plan

Osnovna namjena planiranog monitoringa stanja okoliša je sagledavanje efekata preventivnih i zaštitnih mjera i uvođenja neophodnih poboljšanja i ispravki.

Program praćenja/monitoringa uticaja farme za uzgoj brojlera, instalisanog kapaciteta 29.000 kom. brojlera/turnus, lokaciji Korča-Tarčin, Općina Hadžići, na okoliš provoditi u skladu sa zakonskom regulativom.

U svrhu ocjene uticaja pogona na okoliš, potrebno je redovno provoditi slijedeći monitoring plan:

EMISIJA	Parametar	Mjesto vršenja	Dinamika provođenja
VODA	Uslovi propisani vodnom dozvolom: br. UP-1/21-3-40-399-4/24 od 21.10.2024. godine izdato od „Agencije za slivno područje rijeke Save“ Sarajevo i vodnom dozvolom br. 07-07-21-12815/24 od 28.10.2024. godine izdato od Ministarstva privrede KS	U krugu farme	U skladu sa vodnom dozvolom br. UP-1/21-3-40-399-4/24 od 21.10.2024. god. i vodnom dozvolom br. 07-07-21-12815/24 od 28.10.2024.
BUKA	Monitoring buke vršiti u slučaju inspeksijskog naloga po žalbi trećih lica, a u skladu sa dozvoljenim granicama propisanim Zakonom o zaštiti od buke KS („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 23/16). Mjerenje se vrši za period dan.	Na granicama parcele prema najbližim objektima	Po žalbi trećih lica
OTPAD	Upravljanje otpadom u skladu sa Planom upravljanja otpadom, koji se ažurira najmanje jednom u pet godina, a po potrebi i češće	Otpadni tokovi u pogonu/farmi	stalno
ZRAK	Emisija kotlovskog postrojenja	Dimovodni kanal u kotlovnici	Jednom godišnje, u vrijeme intenzivnog rada

10. Izvještavanje

Izvještaji o prikupljenim podacima vršiti na način kako je to propisano odredbama Pravilnika o registru zagađivača i zagađivanjima okoliša („Službene novine Federacije BiH“, br. 11/23). Izvještaji trebaju biti dostavljeni najkasnije do 30.03. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja. Operator je dužan vršiti unos podataka u elektronski Registar o postrojenjima i zagađivanjima (BH PRTR), koji je uspostavilo Federalno ministarstvo okoliša i turizma u skladu sa odredbama navedenog Pravilnika. Skraćenu verziju izvještaja, koja se dobije po okončanju postupka unosa podataka, dostaviti ovom Ministarstvu. Osim navedenog obaveza operatera je i izvještavanje o količinama produkovanog otpada prema Fondu za zaštitu okoliša u skladu sa Urebom o informacionom sistemu upravljanja otpadom („Službene novine Federacije BiH“, br. 97/18).

11. Period važenja i ostala prava i obaveze

Okolinska dozvola se izdaje na period od 5 (pet) godina od dana pravosnažnosti rješenja.

Operator je dužan, da 90 dana prije isteka ovog roka podnese zahtjev za obnovu okolinske dozvole. U slučaju izmjene uslova pod kojima je dozvola izdata, Operator je dužan podnijeti zahtjev za izmjenu dozvole, odmah po nastanku novih okolnosti.

Ova okolinska dozvola je neprenosiva i vezana isključivo za pravno lice na čije ime je izdata. Prava i obaveze iz dozvole ne mogu se prenositi na druga pravna ili fizička lica, osim ako nadležni organ u posebnom postupku odluči drugačije u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša.

OBRAZLOŽENJE

Podnosilac zahtjeva „Visočica“ d.o.o. Sarajevo, ul. Neumska br. 15, 71210 Ilidža - Sarajevo, podnijelo je Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo dana 14.03.2025. godine zahtjev za obnovu okolinske dozvole za postojeću farmu za tov pilića, instalisanog kapaciteta 29.000 mjesta za piliće/turnus, na zemljištu označenom kao k.č. 1009/2 k.o. Duranovići, Općina Hažići. U zahtjevu se navodi da u periodu nakon izdavanja okolinske dozvole od 2019. godine nije bilo promjena u građevinskom, tehnološkom ili nekom drugom procesu.

Uvidom u navedeno, zahtjev za izdavanje okolinske dozvole nije bio dostavljen na propisanom obrascu u skladu sa Uredbom kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu („Službene novine Federacije BiH“, br.51/21 i 74/22). Osim propisanog obrasca koji je trebao biti dostavljen, nije dostavljena nikakva prateća dokumentacija koja je neophodna u postupku izdavanja okolinske dozvole. Imajuću u vidu gore navedeno, dana 19.03.2025. godine zatražena je dopuna i korekcija Zahtjeva.

Dana 29.04.2025. godine podnosilac zahtjeva se pismeno obratio nadležnom ministarstvu za produženje roka za dostavu Zahtjeva i prateće dokumentacije, što je Ministarstvo odobrilo. Dana 21.07.2025. godine podnosilac zahtjeva „Visočica“ d.o.o. Sarajevo je ponovo dostavilo korigovan i dopunjen zahtjev za izdavanje okolinske dozvole.

Uz Zahtjev je dostavljena i slijedeća dokumentacija:

- Rješenje – Okolinska dozvola, br. 05-23-19052/19 od 17.03.2020. godine izdato od Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS;

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387 (0) 33 562-086, Fax: + 387 (0) 33 562-177
Web: <http://mkipgo.ks.gov.ba>,
E-mail: mkipgo@mkipgo.ks.gov.ba

- Uvjerenje br. 07-19-3-7939/2025 od 05.06.2025. godine izdato od Općine Hadžići, kojim se potvrđuje da je namjena zemljišta u skladu sa Prostornim planom Kantona Sarajevo za period 2003-2023. godina;
- Prijepis katastarsko-knjižnog uloška br. 557, Općina Hadžići, od 02.06.2025. godine;
- Kopija katastarskog plana, br. 05-26-2-7762/2025-4 od 02.06.2025. godine, Općina Hadžići;
- Zemljišnoknjižni izvadak, br. 065-0-NAR-25-057 406 od 27.05.2025. godine;
- Upotrebna dozvola, br. 07-23-4-2630/2015 od 29.09.2015. godine, Općina Hadžići;
- Upotrebna dozvola, br. 07-19-2-2317/2022 od 14.09.2022. godine, Općina Hadžići;
- Rješenje o vodnoj dozvoli, br. 07-07-21-12815/24 od 28.10.2024. godine, izdato od Ministarstva privrede KS;
- Rješenje o vodnoj dozvoli, br. UP-1/21-3-40-399-4/24 od 21.10.2024. godine, izdato od „Agencije za vodno područje rijeke Save“ Sarajevo;
- Ugovor o odvozu gnojiva sa farme, od 15.04.2008. godine;
- Ugovor o pružanju usluga iscrpavanja i odvoženja otpadnih voda sa JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići, od 13.12.2018. godine;
- Ortofoto karte/šire područje okruženja;
- Snimak postrojenja sa mjestima emisija, izvod sa Geoportala;
- Situacioni prikaz;
- Izvještaj o mjerenju emisije zagađujućih materija u zrak, Inspekt RGH d.o.o. Sarajevo, od 05.12.2024. godine;
- Plan upravljanja otpadom;
- Popis zagađujućih supstanci – Prilog IV Uredbe;
- Netehnički rezime;
- Izjava o tačnosti i istinitosti podataka.

Uvidom u dostavljenu dopunu zahtjeva, utvrđeno je da isti nije potpun u skladu sa čl. 86. alineja 5. Zakon o zaštiti okoliša, te je zatražena nova dopuna.

Dana 15.09.2025. godine izvršen je obilazak farme „Visočica“ d.o.o. Sarajevo, ul. Odžak br. 4, Tarčin od strane službenih lica Ministarstva koji su obavili uviđaj na licu mjesta i tom prilikom je sačinjen zapisnik o uviđaju. Tom prilikom službenom licu je uručena slijedeća dokumentacija, što je zapisnički evidentirano:

- Ugovor o poslovnoj saradnji - komercijalnom tovu pilića (sa ovlaštenom firmom Brovis d.d. Visoko);
- Ugovor o veterinarsko zdravstvenom nadzoru (sa veterinarskom stanicom „VET“ d.o.o. Hadžići);
- Ugovor/sporazum o poljoprivredno-poslovnoj saradnji o odvozu stelje/đubriva sa farme;
- Odobrenje za građenje broj: 08-23.3-5502/2005 od 08.12.2005. godine izdato od Općine Hadžići;
- Odobrenje za građenje broj: 07-23-3-2058/2009 od 10.07.2009. godine izdato od Općine Hadžići;
- Odobrenje za građenje broj: 07-23-3-1700/2018 od 13.06.2018. godine izdato od Općine Hadžići;
- Osnova/tlocrt objekta - izvod iz Glavnog projekta.

Naknadno je dana 07.10.2025. godine dostavljena i slijedeća dokumentacija:

- Ugovor o redovnom pražnjenju i odvozu otpadnih voda (sa ovlaštenom firmom);
- Uvjerenje nadležne porezne uprave da nema neizmirenih novčanih obaveza za kazne izrečene zbog učinjenih prekršaja u oblasti okoliša.

Prilikom obilaska lokacije utvrđeno je da operator radi dugi niz godina u kontinuitetu i ima zaključen ugovor o kooperantskom odnosu sa firmom „Brovis“ d.d. Visoko po kojem je obavezan da obavlja na propisan način proces tova pilića. Po predmetnom ugovoru, društvo „Brovis“ d.d. Visoko ima obavezu da obezbijedi pilad za tov sa transportom do farme, hranu, lijekove i veterinarski nadzor u toku tova, te preuzimanje piladi nakon završenog turnusa sa prevozom. Sve radnje i postupci na farmi se obavljaju u skladu sa važećim procedurama i normativima.

Nakon pregleda kompletne dokumentacije, utvrđeno je, da je zahtjev za okolinsku dozvolu precizan, potpun, te da je podnesen u skladu sa odredbama čl. 86. Zakona o zaštiti okoliša Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br.15/21).

U cilju osiguranja učešća javnosti u postupku poduzete su slijedeće radnje:

Objavom na internet stranici Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša od 22.09.2025. godine, dopisom prema Općini Hadžići od 22.09.2025. godine, te objavom u „Dnevnom avazu“ od 22.09.2025. godine javnost je informisana o podnesenom Zahtjevu za izdavanje okolinske dozvole. U istoj obavijesti navedeno je da se javni uvid u Zahtjev za izdavanje rješenja o okolinskoj dozvoli može izvršiti na internet stranici nadležnog Ministarstva i dostaviti mišljenje u roku od 30 dana od dana objave Poziva. Primjedbe, informacije, analize ili mišljenja na predmetnu dokumentaciju su se mogle dostaviti na adresu Ministarstva (Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo) ili elektronskim putem. U zakonskom roku od 30 dana nisu zaprimljene primjedbe i sugestije na objavljeni Zahtjev.

U skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša, članom 88. stav (5) objavljen je nacrt rješenja o izdavanju okolinske dozvole za farmu za tov pilića – na internet stranici nadležnog Ministarstva dana 27.10.2025. godine gdje se daje javnosti rok od 8 dana za dostavu primjedbi, sugestija i komentara.

Nakon isteka zakonskog roka od 8 dana za dostavu primjedbi na nacrt rješenja o okolinskoj dozvoli, nisu zaprimljene primjedbe, sugestije niti komentari na isti od strane zainteresovane javnosti.

Imajući u vidu gore navedeno, u skladu sa članom 200. Zakona o upravnom postupku, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Taksa za Rješenje o izdavanju okolinske dozvole se taksira sa 50,00 KM administrativne takse po tarifnom broju 28. tačka 5. član 19. Zakona o administrativnim taksama („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 30/01 - prečišćeni tekst, 22/02, 10/05, 26/08 i 23/16), do pravosnažnosti ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog Rješenja, može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu okoliša i turizma u roku od 15 dana, od dana dostavljanja Rješenja.

Žalba se predaje putem ovog ministarstva i to neposredno ili se šalje poštom.

Žalba se taksira sa 6 KM administrativne takse po tarifnom broju 3. člana 19. Zakona o administrativnim taksama („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 30/01 - prečišćeni tekst, 22/02, 10/05, 26/08 i 23/16).

MINISTAR

Mladen Pandurević

Dostaviti:

- „Visočica“ d.o.o. Sarajevo, ul. Neumska br. 15, 71210 Ilidža -Sarajevo
- Kantonalna uprava za inspekcijske poslove- Inspektorat urbanističko-građevinske, stambene i ekološke inspekcije, ul. Aleja Bosne Srebrene bb., Sarajevo
- Općina Hadžići, Hadželi 114, 71240 Hadžići
- Evidencija
- a/a

Akt izradila:

Dženita Mesić, stručni savjetnik za okolinske dozvole

Akt kontrolisala:

Zlata Grabovac Prašović, šef odjeljenja zaštite okoliša

Akt odobrio:

Adnan Medić, pomoćnik ministra za zaštitu okoliša

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo

Tel: + 387 (0) 33 562-086, Fax:+ 387 (0) 33 562-177

Web: <http://mkipgo.ks.gov.ba>,

E-mail: mkipgo@mkipgo.ks.gov.ba